

Sovietų okupanto kariaus persegiojami Tauro apyg. Geležinio Vilko rinkt. Pakuonio ir Panemunės krašto partizanai patikimiausią prie-globstį rasdavo Vaišvydavos-Gervėnupio miškuose ir Dar-sūniškiokio-Ašmintos Nemuno šlaitų giraitėse. Smėlėtose Kalvių, Vangų ir Sekionių giraičių kalvose bei krūmais suželusuose Nibrių vietovės skardžiuose partizanai turėjo įsirengę kelias gana patikimas žemines slėptuvės – bunkerius.

1947 m. rugsėjo 27 d. naktį Nibrių giraitės pakraštyje priglususioje rėmėjo sodyboje įvyko 51-os kuopos partizanų sueiga. Erdvios, aklinais uždangstytais langais trobos seklyčioje dviem gretom išsirikiavę per 20 kovotojų susikaupė Lietuvos Laisvės kovojo priesaikai. Laikinai kuo pos vado pareigas vykdantį antro būrio vado Vidmantą, Liepsnos įsakymu prie stalo garbės sargyboje sustingo kovotojai Lapinas ir Kastytis.

Partizanų žūties vietoje. Kalba LPKTS Prienų r. pirmininkė Dałyte Raslavicienė, dešinėje – paminklo autorius Justinas Mikalauskas

Priklaupe prie stalo, pabučiavęs kryžių ir kraštelį Trispalvęs, padėjęs ant kulkosvaidžio ranką, pirmas prisiekė vadas Pranas Eglinskas-Vidmantas, Liepsna. Vienas po kito prie stalo éjo ir liesdami

kulkosvaidį priesaikos žodžius Tėvynei kartojo rugpjūčio 22 d. Geležinio Vilko rinkt. vado įsakymu Nr. 20 ir rugsėjo 21 d. vado įsakymu Nr. 35 iš 51-ą kuopą priimti kovotojai. Baigę iškilmings

priesaikos apeigas, kiek pasivaišinė partizanai paryčiais išskirstė.

Rugsėjo 30 d. vadinosios partizanų „Imperijos“ ribose, Vangų giraitėje įrengtame bunkeryje, slėpėsi trys 51-os kuopos partizanai. Popiete per pakelto bunkerio angos dangčio plyši padvelkės vasariškai šiltas miško alsavimas iš tamsaus požemio išviliojo ir partizanus. Iš slėptuvės išlindę Beržas, Lapinas ir Broliukas suviro prieš Saulutę, mėgavosi kvapniu miško aromatu, tyliai clalijosi pasku-

tinių dienų įvykių įspūdžiais. Nenujautė vyrai grësmingai artėjančio mirtinio pavojaus... Pakuonio KGB įgulos kareiviai ir stribai, grëždamai iš rytių pasalų operacijos, pasuko per Vangų giraitę vos paste-

bimu keliuku. Kalvelėje, gal pussimtis metrų nuo šio keliuko, giraitės jaunuolyno tankmėje, buvo partizano Beržo ir jo draugų slėptuvė. Kareiviai lenkiant šio bunkerio vietą, čekistų vilkšunis, pastatęs ausis ir uostydamas orą, atkreipé jų dėmesį. Išskleidę puslankiu baudėjai, sekdam pédsekiu, netrukus prislinko prie suvirtusių partizanų ir iššovę įspėjamajį šūvį liepė vyrams pasiduoti. Emgebištū pasiūlymą partizanai pasitiko ginklų ugnimi. Tačiau nelygiu jėgų susišaudymo metu iš nematomo priešo apsuptytos vietas partizanams prasiveržti nepavyko... Nesulaužę prieš dvi dienas iškilmingai duotos priesaikos Tėvynei, garbingai žuvo visi trys 51-os kuopos pirmo būrio kovotojai: Jonas Ručinskas-Beržas, g. 1926 m., iš Balsénų kaimo, Jonas Žukauskas-Broliukas, g. 1928 m., ir Alfonas Virbickas-Lapinas, buvę generolo P. Plechavičiaus Vietinės rinktinės savanoris.

(keliamas į 5 psl.)

Prie praeities prisilietus

Tyčiotis iš Lietuvos žmonių įstatymai nedraudžia

Dėl Vytauto Petkevičiaus interviu, publikuoto laikraštyje „Karštas komentaras“

Balandžio 3 d. žurnalistų etikos inspektorius gavo LR Seimo nario Sauliaus Pečeliūno pareiškimą, dėl laikraštyje „Karštas komentaras“ (2007 m. vasario (rinkiminame), 2007 m. vasario 2-16 d., 2007 m. kovo 2-16 d. ir kituose numeriuose) publikuoto Vytauto Petkevičiaus interviu. Skunde S. Pečeliūnas teigė, kad minėtame interviu yra šmeižiami ir įzeidinėjami nuo sovietų kariuomenės 1991 m. sausio mén. žuvę Lietuvos Neprikalusomybės gynėjai, taip pat platinamas šmeižtas apie tuos įvykius, dėl jų kaltinant Lietuvos Respublikos vadovybę. Seimo narys paprasė įvertinti šias laikraščio „Karštas komentaras“ publikacijas žurnalinių etikos požiūriu.

Išnagrinėjęs S. Pečeliūno pareiškimą, žurnalistų etikos inspektorius Romas Gudaitis pažymėjo, kad tiek spaudoje, kitose visuomenės informavimo priemonėse, tiek ir pristaitydamas analitinę apžvalgą bei metinę atskaitą Seimui, visuomenei ir profesionalam, įvertino V. Petkevi-

čiaus paskvilius ir viešus pasiakymus, kaip Lietuvos žmonių šmeižtą, pasityciojimą iš aukų ir jų pralieto krauso.

Atsakyme LR Seimo nariui Sauliui Pečeliūnui žurnalistų etikos inspektorius Romas Gudaitis rašo:

„Jūsų minimos publikacijos patenka į rinkimų kontekstą, kada paprastai padaugėja sensacingų, „demaskuojančių“ publikacijų, tačiau tai išryškina ir „Karšto komentaro“ redakcijos tendencingą vienpusišką poziciją – interviu su V. Petkevičiumi priedanga pateikti aiškiai spekulatyvią ir tendencingą tragiską Sausio įvykių versiją. Tinkroji V. Petkevičiaus postringavimų priežastis – sujaukti faktus. Sutapimas, tačiau žurnalistų etikos inspektorius, Aukščiausiosios Tarybos (Atkuriamo Seimo) narys Romas Gudaitis kartu su V. Antanaičiu ir K. Uoka pasitiko interviu minima delegaciją iš Maskvos – B. Oleiniką, Arménijos Aukščiausiosios Tarybos pirmininką I. Ter-Petrosianą.

(keliamas į 2 psl.)

TS neatnaujins buvusių susitarimų su LSDP

Rugsėjo 8 d. Vilniuje vykusiame Tėvynės sąjungos tarybos posėdyje pagaliau buvo išspręsta jau seniai išskaudėjusi politinė kolizija: nutarta nebeatnaujinti paramos G. Kirkilo mažumos Vyriausybėi sutarties. Si sutartis buvo pasirašyta ir atnaujinta po to, kai teko kapstytis iš praėjusių metų politinės krizės, iš kuria Lietuvą atvedė socialdemokratų flirkas su V. Uspaskichu.

„Šie susitarimai buvo neišvengiami, kai Prezidentas aiškiai pasakė, kad niekada nepritars neeiliniams rinkimams. O po to, kai socialdemokratai sužlugdė mūsų pastangas susitarti dėl plačios koalicijos, Prezidentas apsisprendė naujos Vyriausybės formavimą patikėti tiems patiemis socialdemokratams“, – aiškinė TS pirmininkas A. Kubilius. Jis ir dabar išitikinės, kad susitarimai buvo reikalingi, neišvengiami ir vienintelialiai veiksmingi įrankiai, randant išeitį iš politinės krizės.

Tačiau opozicinei TS remiant G. Kirkilo Vyriausybę, daugelis politologų ir žurnalistų kėlė klausimą, ar tokia parama negadina politinio sa-

vireguliacijos mechanizmo, kai valdantieji yra „prižiūrimi“, kritikuojami ir kontroliuojami opozicijos. Sutikime, kad taip pat opozicinei Darbo frakcijai Seime sunkiai sekėsi ir sekasi atlkti tokį vaidmenį. Be to, TS nuolat buvo priekaištaujama, kad remda G. Kirkilo Vyriausybę, ji taip remia ir socialdemokratus bei augina G. Kirkilo politinį svorį.

„Klausimas ne tas – remsimė ar neremsimė (socialdemokratus), o ar būsime tikra opozicija. Ar G. Kirkilas – tas premjeras, dėl kurio reikėtų daug aukot?“ – klausė taryboje kalbėjės konservatorius Dalius Stancikas.

„Nyksta ne Vyriausybė, o mūsų partija“, – emocingai kalbėjė ir Kuršių Nerijos nacionalinio parko direktorė Aurelija Stancikienė. Ji ypač kritikavo ir valdančiųjų, ir konservatorių neveiklumą kovoju su korupcija, savivalė kultūros paveldo srityje ir svarstė, ar konservatoriams nederėtų atsisakyti vadina-mų kontroluojančiųjų postų Seime – Auditu komiteto ir Antikorupcijos komisijos pir-

mininkų.

Svarstymus šiuo klausimu pradėjo TS pirmininkas Andrius Kubilius. Partijos pirminko nuomone, susitarimai su socialdemokratais buvo neišvengiami, jie sulaukė įvairiausių vertinimų, bet savo vaidmenį atliko. Jo nuomone, susitarimas su socialdemokratais jau neberekalingas, nes Vyriausybė nesugebėjo įgyvendinti visų susitarimo punktų, bet kita vertus, politinė krizė buvo įveikta, o kai kurios koalicijos partijos, pavyzdžiu, liberalcentristai, paskelbė apie strateginę partnerystę su opozicine socialliberalų partija. Tai valdančiai koalicijai suteikia pakankamą paramą Seime.

Diskusijos TS tarybos posėdyje dėl paramos G. Kirkilo Vyriausybei buvo aktyvios, aštrios ir tėsesi visą pusdienį. Jas pradėjo TS Politikos komiteto pirmininkas Vytautas Landsbergis, kuris politinį Lietuvos vaizdą, cituodamas norvegų politologo žodžius, įvardijo kaip nykų, kurio nė viena partija nepagerina, kuo nors išsiskirdama.

(keliamas į 4 psl.)

Dėl Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių rezoliucijos

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos valstybės sekretorės Diana PAKNYTĖS atsakymas

Kultūros ministerija, išnagrinėjusi LR Vyriausybės 2007-08-17 pavedimą Nr. 26-5020 persiūstą Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių rezoliuciją, informuoja, kad Lukiskių aikštės sutvarkymo ir simbolio „Laisvė“ sukurimo architektūrinio meninio projekto konkurso (toliau – Konkursas) organizavimo klausimas buvo svarstytais LR Vyriausybės 2007 m. liepos 9 d. pasitarime. Bendru LR Vyriausybės ir Vilniaus savivaldybės administracijos sutarimu nuspręsta, kad atsižvelgiant į tai, jog Konkurso ir tolimesnių projektavimo paslaugų perkančioji organizacija yra Vilniaus miesto savivaldybė, pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, Vilniaus miesto savivaldybė ir toliau turi tęsti pradėtas Lukiskių aikštės sutvarkymo ir simbolio „Laisvė“ projektavimo paslaugų pirkimo procedūras. Kadangi Vilniaus miesto savivaldybės taryba yra patvirtinus Konkurso rengimo sąlygas, Kultūros ministerijos žiniomis, Konkursas turėtų būti paskelbtas dar šiais metais.

Valstybinė kultūros paveldo komisija, kuri yra LR Sei-

mo, LR Prezidento ir LR Vyriausybės ekspertas ir patarėjas valstybinės nekilnojamomo kultūros paveldo apsaugos politikos klausimais, 2006 m. lapkričio 24 d. nutarime Nr. N-5 pažymėjo, kad kai kurie sovietmečio objektai turėtų būti saugotini istoriniu aspektu kaip buvusio okupacijos laikotarpio pavyzdžiai bei kaip to meto Lietuvos dailininkų autorinių darbų. Kultūros ministro įsakymu Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos pavaesta bendradarbiaujant su Lietuvos architektų sąjunga ir savivaldybėmis atlikti statinių ir jų kompleksų, statytų nuo 1945 m. iki 1990 m. kovo 11 d., įvertinimą. Kultūros paveldo departamento Nekilnojamomo kultūros paveldo vertinimo taryba įvertins visų vertinimui pateiktų objektų vertingąsias savybes ir priems sprendimą, kuriuos statinius įrašyti į Kultūros vertybų registrą ir siūlyti skelbti valstybės saugomais, o kurie objektais neturi vertingų savybių ir nebūtų saugomi kaip kultūros paveldo objektai. Šiuo metu minėtas vertinimo (tuo pačiu ir inventoriavimo) procesas vykdomas.

(atkelta iš 1 psl.)

Priešingos Lietuvos nepriklausomybei jėgos juos ketino perimti savo globon. Oro uoste mes nematėme V. Petkevičiaus – gal jis tuo metu buvo mistineje “Gorbačiovovo komisijoje”, gal Šiaurės miestelyje, juk giriavai kontaktais su kariškiais, matė net tankų vamzdžius, – matyt, šis Lietuvos pilietis buvo labiau patikimas sovietų kariškiams, jeigu jam buvo leista kaišioti nosi į parako tvaiką ir nusikaltelių užmačias, kas buvo užginta tikriems Lietuvos laisvės gynėjams. Minėta delegacija atvyko į parlamentą pro statomas barikadas, pakeliui į vienam mūsų iniciatyva buvo aprodytos kruviniausios įvykių vietas – šis liudijimas yra Sausio 13-osios byloje. Ak, jeigu Lietuvos žmonės būtų paklausę V. Petkevičiaus ir iki dantų ginkluotų kariškių iš Šiaurės miestelio... Nepaklausė, apgynė valstybės nepriklausomybę, pasirinko demokratijos kelią ir net suteikė taipogi ir „Karštam komentaru“ informacijos, saviraiškos laisvę, ojo interviu ir adoravimo subjektui – neribotas galimybes

–

Tyčiotis iš Lietuvos žmonių įstatymai nedraudžia

tauškėti, pliaukšti šia tema nei ši, nei tą bei kaišioti iš Seimo nežinia kokia teise išsnėšti dokumentus.

Galiojantys teisés aktai nedraudžia redakcijoms skelbti žinomų asmenų interviu netgi su šokiruojančiomis žiniomis ar faktų interpretacijomis, tačiau laisvosios žiniasklaidos principais, garbingomis profesinės etikos normomis besivadovaujanti redakcija privalo pasirūpinti, kad objektyvumo ir tiesos dėlei būtų atspindėta ir priešinga pozicija. Lydintis interviu Algirdo Plukio straipsnis „Ar galima išduoti legendą?“ – nekritiškos adoruojančios žurnalistikos pavyzdys. Redakcijai ir žurnalistui neįdomu, kad V. Petkevičiui savo postringavimų nepavyko įrodinti nei būnant Seimo nariu, nei vėliau. Nemažai tu įvykių dalyvių ir liudininkų daliai atrodo, kad V. Petkevičiaus paskviliai ir mistifikacijos – iš nuoskaudos, jog Lietuva nepaklausė V. Petkevičiaus. Geraipadarė Lietuva, kad ne-

Susisiekimo ministerija, vykdymada LR Vyriausybės 2007-08-14 pavedimą Nr. 27-4975, pagal savo kompetenciją išnagrinėjo LPKTS (toliau – Sąjunga) 2007-08-04 rezoliuciją.

Šiuo metu pagal Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymą (toliau – Transporto lengvatų įstatymas) politiniai kaliniai ir tremtiniai turi teisę įsigytivių kartinių važiavimo tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusais, keleivinių traukiniais bei vienkartinių arba terminuotų var dinė važiavimo vietiniu (miesto ir priemiestiniu) reguliaraus susisiekimo autobusais ir troleibusais, reguliaraus susisiekimo laivais ir keltais bilietą su 50 procentu nuolaida. Sąjunga ragina šiemis asmenims vietoj 50 procentu nuolaidos nustatyti 80 procentu nuolaidą.

Pagal Transporto lengvatų įstatymą 80 procentu nuolaidą šiuo metu yra nustatyta šioms išimtinėms asmenų kategorijoms: asmenims, kuriems nustatytaas neigalumo lygis, ar asmenims, pripažintiems nedarbingais, ar asmenims, sukakusiems senatvės pensijos amžių, kuriems teisés aktų nustatyta tvarka yra nustatyta didelių specialiųjų poreikių lygis, ar asmenims,

iki 2005 m. liepos 1 d. pripažintiems vaikais invalidais ar I grupės invalidais, išsveikatos apsaugos ministerijos nustatyta sąrašą įrašytomis ligomis sergantiems asmenims, kuriems gydyti nuolat reikalinga hemodializė, bei juos lydi tiems asmenims (vienam asmeniui – vienas lydintysis); taip pat sukakusiems 80 metų ir vyresniems asmenims; LR nepriklausomybės gynėjams, pripažintiems iš dalies darbingais ar sukakusiems senatvės pensijos amžių, kuriems teisés aktų nustatyta tvarka yra nustatyta vidutinių specialiųjų poreikių lygis dėl 1991 m. sausio 11-13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos; žuvusių LR nepriklausomybės gynėjų šeimų nariams, nukentėjusiems nuo 1991 m. sausio 11-13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos; pasiprienušimimo 1940-1990 m. okupacijoms dalyviam – kariams savanoriams, sukakusiems 70 metų ir vyresniems. Pažymime, kad tarp šių asmenų jau dabar patenka nemažai buvusių politinių kalinių ir tremtiniių.

LR Vyriausybė 2007-06-13 nutarimu Nr. 609 pritarė Susisiekimo ministerijos parengtam Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymo 1, 2, 3, 5, 6 ir 8 straipsnių

pakeitimo įstatymo projektui ir pateikė jį svarstyti Lietuvos Respublikos Seimui (Seimo registracijos Nr. XP-2377). Šiuo įstatymo projektu numatoma 70 metų asmenims, kuriems teikiama 50 procentų bilieto kainos nuolaida, apatinę amžiaus ribą nustatyti nuo 65 metų, t.y. padidinti šia lengvata besinaudojančių asmenų skaičių. Vyriausybė 2007-08-08 nutarimu Nr. 812 taip pat pritarė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtam Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui ir taip pat pateikė jį svarstyti LR Seimui. Pastaruoju įstatymo projektu numatoma padidinti transporto išlaidų kompensaciją neigaliems, turintiems su trikišią judėjimo funkciją, nuo 0,25 minimalaus gyvenimo lygio dydžio iki 0,4 šio lygio dydžio. Tarp šių asmenų taip pat patenka nemažai buvusių politinių kalinių ir tremtiniių.

Susisiekimo ministerija mano, kad galiojančiu Transporto lengvatų įstatymu nustatytas pakankamai nemažas lengvatas keleiviniame transporte turinčių asmenų skaičius, kuris dar padidėtų Seimui priėmus pateiktus šio įstatymo pakeitimo projektus.

davė didesnės valdžios žmoniui, landžiojusiam po Šiaurės miestelį, blogai padarė Gorbačiovą, kad nepaklausė V. Petkevičiaus... Pagal šią „logiką“ – visa bėdadel to, kad Gorbačiovas dėl sumanyto nusikalstamo plano neatsisklausė V. Petkevičiaus nuomonės... Žurnalistui reikėjo kritiškiai pažiūrėti, kur „legendos legenda“, o kur fantažijos ir pramanai. Redakcijai ir žurnalistui reikėtu suvokti, kokiai tikslais tiražuojamos dvi V. Petkevičiaus rašliavos, kieno plojimai lydi jų leidimų imperinių ambicijų nestokojančioje Rusijoje. Iš kokią „Lietuvos draugų“ stovyklą nusirito V. Petkevičius, liudija Kaliningrado leidykloje išleistas „Korablj durakov“ – leidėjų anotacijoje – tie patys „liudijmai ir atradimai“, iš kuriuos taip nekritiškai pasižiūrėjo „Karštasis komentaras“, atkartojami išvadai kvestionuoti Lietuvos nepriklausomybę.

„Karštasis komentaras“ vienpusiškumas tik patvirtina: V. Petkevičius šaudo tuščiais

paskvilių šoviniais į skaudžiausius ir dramatiškiausius naujosios Lietuvos istorijos puslapius. Taigi legendos legendai... Mums legendos legendai... Lietuvos žmonių ryžtas, o ne įrodytos „sensacijos“ – bandymai pervertinti savo vaidmenį – tėra mistifikacija. Žinoma, ja disponuojama savo nuožiūra, tik kuo čia dėti skaitojai, kodėl redakcija ir žurnalistas nemato sasajų tarp barono Miunchauzeno, kuris tikrai (!) lankėsi Nemuno kilpoje, ties Birštonu, ir V. Petkevičiaus, kuris dar ilgai pasaikiriaus toje pačioje vietoje ir visur, kur lyte lyja smalsaujančių lengvatų įstatymu... Kadangi „Karštasis komentaras“ tų sasajų nemato, vadinas, negali pretenduoti į garbingos visuomenės informavimo priemonės statusą. Kaip matome, toli gražu ne viskas, kas karšta, yra rimta.

Pagal galiojančius teisés aktus dėl šmeižto turi kreiptis konkretūs apšmeižti asmenys. Teisėtvarkos institucijos nekels ir nenagrinės tokio po-

būdžio bylų. Žurnalistų etikos inspektorius vadovaujasi Vienuomenės informavimo įstatymu, todėl šiuo atveju, pažymėdamas akivaizdų pateiktos informacijos vienpusiškumą ir dėl to įspėdamas „Karštą komentaro“ redakciją, negali kelti klausimo dėl pamintos daugybės žmonių garbės ir orumo. V. Petkevičiui tai su teikia galimybę ir toliau šmeižti, manipuliuoti faktais, dangstytis literatūros specifika, tarsi šie postringavimai ir rašliai turėtų ką nors bendra su literatūra.

V. Petkevičiaus „atradimai“ ir tribūna įems rodo, jog galiojanti teisinė bazė nesuteikia jokių galimybų kelti atsakomybės klausimą, nors šmeižto adresatas ne vien konkretūs asmenys, kuriems nesuteikiama galimybė atsakyti – šmeižiama valstybė ir jos istorija, mėginama paseti abejones tautos pasirinkto konstitucinio kelio teisingumu. Šis teisinės bazės ribotumas taisytinas.“

„Tremtinio“ inf.

Krikščionys demokratai ir tautininkai galėtų dirbt išvien su Tėvynės sąjunga

Artėjant Seimo rinkimams intensyvėja Tėvynės sąjungos ir kitų dviejų dešiniųjų politinių partijų – Lietuvos krikščionių demokratų ir Tautininkų sąjungos – pokalbiai dėl galimos bendros veiklos. Dabar yra susiklosčiusi tokia padėtis, kad Tėvynės sąjunga yra vienintelė stipri jėga politikos dešinėje, turinti savo frakciją Seime. Nei Lietuvos krikščionys demokratai, nei Tautininkų sąjunga Seime savo atstovų neturi. Tiesa, krikščionys demokratai politiniame gyvenime aktyviai dalyvauja savivaldybių lygmenyje.

Rengiantis artėjantiems rinkimams akivaizdu, kad dešinieji Lietuvoje turi konsoliduotis ir bet kokia kaina siekti, kad nė vienas dešiniųjų pažiūrų balsas nebūtų prarastas. Todėl rugsėjo 8 d. Vilniuje vykusiame TS tarybos posėdyje buvo pritarta TS prezidiumo pradėtiems pokalbiams su minėtų partijų vadovybėmis dėl galimo susijungimo ar prisijungimo.

TS taryba beveik vienbalsiai pritarė TS prezidiumo projektui "Dėl Tėvynės sąjungos ir Lietuvos krikščionių demokratų derybų", kuriame kalbama apie partijų galimybes jungtis. Krikščionių demokratų iniciatyva tokie preliuminarūs pokalbiai su šia partija vyksta jau keletą mėnesių. Po TS tarybos pritarimo, derybos įgaus oficialų statusą. Derybų grupei su krikdėmais vadovauti paskirtas Seimo narys Rimantas Dagys.

Tautininkų sąjungos kreipimasis į Tėvynės sąjungą dėl prisijungimo sulaukė daug diskusijų. TS tarybos nariams kilo abejonių dėl ankstesnės tautininkų pozicijos, kuomet buvo aštriai priešinamasi integracijai į Europos Sajungą. Kol kas protokoliniu sprendimu TS derybų delegacijai nurodyta tėsti konsultacijas su Tautininkų sąjunga. Bet prieš tai tautininkai turės pateikti savo, kaip politinės partijos, deklaraciją, kurioje būtų aiškiai išreištos šiandieninės politinės nuostatos. Jei tautininkų politinės nuostatos nesikirs su Tėvynės sąjungos, tada bus galima derėtis dėl konkretesnių veiksmų.

Ingrida VĘGELEYTĖ

Po ilgų ir karštų diskusijų nuspręsta paleisti Lenkijos Seimą ir surengti pirmalaikus parlamento rinkimus. Prezidentas Lechas Kačynskis paskelbė rinkimų datą – spalio 21 dieną. Lenkijos premjeras Jaroslavas Kačynskis, pažymėjo, kad nuo pastaruju rinkimų baigties priklaujus, ar Lenkijos piliečiai pasirengę kurti "ketvirtąją respubliką", ar vėl atiduos valdžią korupcijoje paskendusiems kairiesiems politikams ir oligarchams.

Politinė krizė Lenkijoje pasiekė auksčiausią temperatūrą, ypač po to, kai premjeras Jaroslavas Kačynskis nutraukė koalicinę sutartį su populistinės "Savigynos" lyderiu Andžeumi Leperių ir radikalija Lenkijos šeimų lyga. Nepaisant, kad broliai L. ir J. Kačynskiai bandė "prisijaukinti" "Savigynos" rėksnį A. Leperi, Lenkijoje vadinamą lenkiškuoju Žirinovskiu arba lietuviškuoju Šustausku, pastarąjį paskirdami vicepremjeru ir žemės ūkio ministru, tačiau bendros kalbos sujuo nerado, kai paaiškėjo, kad A. Leperis ir jo "Savigyna" gerokai įklipė į korupcijos balą. Po komunizmo žlugimo tik broliai Kačynskiai vyriausybė ēmė vykdyti iki rinkiminius pažadus ir rauti išsikerojusius korupcijos daigus. Labiausiai išgąsdino buvusius Lenkijos komu-

nistus ir kitus kairiuosius tvirta brolių L. ir J. Kačynskių pozicija dėl buvusių saugumo tarnybos agentų. Buvo likviduota Karinė informacijos tarnyba (WSI) ir įkurta nauja kairinės žvalgybos bei kontržvalgybos tarnyba. Kaip ne kartą pažymėjo premjeras Jaroslavas Kačynskis ir prezidentas Lechas Kačynskis, šių struktūrų likvidavimas – pati svarbiausia atlakta užduotis atnaujinant Lenkiją.

Pasak Kačynskių, jie į valdžią atėjo, kad atnaujintų supuvusių valstybę, valdomą neokomunistų, oligarchų ir mafijos. Lenkijos prezidentas ir premjeras akcentuoja, kad jei civilinės specialiosios tarnybos po komunistinio režimo buvo pakeistos, tai to nebuvo padaryta kairinė žvalgyboje ir kontržvalgyboje. Anot J. Kačynskio, tose struktūrose pilna KGB agentų ir Kremliaus žmonių. Aišku, kad ne tik žmonės, susiję su "komunistiniu" saugumu, bet ir vadinamieji liberalai, neatiskrati komunistinio balasto intelektualai ir žurnalistai, vienais balsais ēmė šaukti apie broliai Kačynskiai diktatūrą. Jų sukeltas triukšmas paveikė ir kai kurių Europos Sajungos politikų mąstymą. Antikorupcine kovą ir iliustracijos

Ivykiai, komentari

Kuriuo keliu pasuks Lenkija...

įstatymą puolė ne tik kairieji, bet ir liberalai iš Donaldo Tusko "Piliečių platformos". Mat Donaldas Tuskas, pralaimėjės prezidento rinkimus, deda daug pastangų, kad įvairiais būdais diskredituotų Lenkijos politiką ir jos įvaizdi Europos Sajungos struktūrose. Paskelbus pirmalaikius Seimo rinkimus, D. Tuskas trimituoja, kad tokiai brolių Kačynskių politikai ateina galas, tačiau apklausų duomenys rodo, kad D. Tusko optimizmas – per ankstyvas. Konie kasdien skelbiami įvairių laikraščių bei žurnalų apklausos duomenys pabrėžia, kad daugiausia balsų – 31,5 proc. per pirmalaikius rinkimus vis tiek gaus brolių L. ir J. Kačynskių partija "Įstatymas ir teisingumas". D. Tusko "Pilietynei platformai" prognozuojama apie 25 proc. balsų, kairiųjų blokui, kurio lyderiu paskelbtas buvęs Lenkijos prezidentas Aleksandras Kwasniewskis – 7 proc. Apklausų duomenimis, daugiausia lenkų būsimo premjero poste ir toliau norėtų matyti dabartines vyriausybės vadovą Jaroslavą Kačynskį; antrą vietą užima "Įstatymo ir teisingumo" partijos atstovas, buvęs premjeras Kazimieras Marcinkevičius. Apie kairiųjų bloko pergalę niekas nekalba, juolab kad visą Lenkiją supykde viešas buvusio prezidento A. Kwasniewskio kreipimasis į Vokietijos vyriausybę ir kanclerę A. Merkel dėl prieponių, "pažabojančių" brolius Kačynskius. Pats A. Kwasniewskis, atrodo, nepretenduojantis kandidatuoti į būsimą Seimą, imasi vadovauti kairiųjų blokui – Demokratų kairiųjų jėgų sąjungai. Jis vadovaus šio aljanso rinkiminiams štabui. A. Kwasniewskis pareiškė, kad dabar svarbiausias jo uždavinys – įtikinti per 2005 metų prezidento rinkimus "suklydusius" lenkus, balsavusius už "Įstatymo ir teisingumo" partiją, tapusia opozicione "Piliečių platformos" partija ir sugrįžti prie senosios nomenklatūros.

Didieji Lenkijos laikraščiai teigia, kad šalies kairieji tikisi, jog vis dar neišblėses A. Kwasniewskio populiarumas gali suvaidinti tokį pat vaidmenį, kaip ir 1989 m. "Solidarnomo" lyderio Lecho Valenso. Todėl visuose kairiųjų, tiksliau – neokomunistų plakatuose puikuojasi eksministro Aleksandro Kwasniewskio, pareiškusio, kad šį rudenį Lenkijos žmonės nustebins Europą ir pasaulį, į valdžią vėl grąžindami kairiuosius, portretai.

Fidelio Kastro pakaitalas Pietų Amerikoje

Pietų Amerikoje atsirado dar vienas gana pavojingas įtampos židinys. To židinio kurstytojas – Venesuelos prezidentas Hugo Čavesas, kurį drąsiai galima vadinti diktatoriumi. Sis indėnas kur kas pavojingesnis už baigiantį savo dienas Kubos „komandančę“ Fidelį Castro. Pirmiausia todėl, kad Venesuela perpildyta naftos dolerių, už kuriuos iš Rusijos masiškai perkra moderniausius ginklus. Kremlis tiesiog džiugauja, kad JAV pašonejė turi tokį sąjungininką. Kaip teigė vienas rusų žurnalistas, Kremliaus valdovas N. Chruščiovas, 1960–1961 m. Kuboje dislokuodamas sovietų raketas su branduoliniais užtaisais, net nesvajojo apie tokį sąjungininką, kaip dabartinis Venesuelos valdovas Hugo Čavesas. Pirmiausia todėl, kad Kubos F. Castro režimą reikėjo visiškai išlaikyti, o turtinga naftos išteklių Venesuela – nepalyginamai didesnis grobis. Savo agresyvumu H. Čavesas nenusileidžia kitų Vašingtono paskelbtų „blogio ašies“ valstybių – Irano ir Šiaurės Korėjos – diktatoriams M. Achmadinežadui ir Kim Čen Iru.

„Kiek gi mes galime leisti žmonėms, atvykusiams iš kitų šalių į mūsų namus, šeimininką – prezidentą vadinti tironu ir teigti, kad tas tironas

marksistu-leniniečiu paskelbusiajam, H. Čavesas nusprendė tapti Venesuelos valdovu iki gyvos galvos. Jis kreipėsi į Venesuelos parlamentą ragindamas pakeisti įstatymą, draudžiantį rinkti valstybės valdovą daugiau nei dvieju kadencijoms. Mat, anot H. Čaveso, „liaudis“ jį taip myli ir tiesiog maldauja valdyti amžinai. H. Čavesas sukritikavo ir reikalaujančiuosius leisti perrinkti gubernatorius bei merus. „Ne, ne, ir dar kartą ne. Jeigu kas ir bus perrinktas, tai tik prezidentas. Apie visus kitus – pamirškite,“ – kategoriskai pareiškė H. Čavesas. Tiesa, jis teigė, kad dėl jo perrinkimo trečiajai kadencijai bus surengtas referendumas, tačiau pabrėžė, kad „visa liaudis“ prašys jį vadovauti šaliai mažiausiai iki 2021 metų.

Diktatorius paskelbė kovą Venesueloje gyvenantiems užsieniečiams, leidžiantiems sau viešai kritikuoti jį asmeniškai ir apskritai visą dabartinės Venesuelos politiką.

Šiomis dienomis pamaskvės Žukovskio aerodrome veikė tarptautinė aviacijos –

įvedė diktatorišką režimą? Nuo šiol nė vienas toks užsienietis, kokias pareigas jis beužintų, negalės atvykti į mūsų šalį, o mus kritikuojantieji bus nedelsiant išsiųsti į šalies, – sakė H. Čavesas.

H. Čaveso dekretu skubiai įkurtą speciali komisiją, kurios uždavinys – sekti oficialių užsienio asmenų kalbas ir pareiškimus. Tie, kurių kalbos nepatiks Karakaso valdovui, bus nedelsiant deportuoti. Tokių dalykų nebuvonet didžiausiu diktatorijų valdomose šalyse. Geriausias dabartinių Maskvos ir Minsko valdovų V. Putino ir A. Lukašenkos bičiulis, užsimojęs sunaikinti Amerikos „imperializmą“, dabar įsivaduoja esąs kone vieninteliai pasaulyje toks ryžtingas.

Paskutinieji H. Čaveso vizitai į Maskvą ir Minską buvo skirti ne tik antiamerikietiškai propagandai skeisti, bet svarbiausia – naujausiems ginklams pirkti. Maskva savo naujajam sąjungininkui nepaprastai dosni – Venesuelai masiškai tiekiami ne tik įprasti ginklai, bet net tie, kurių dar neturi Rusijos armija.

Taigi Kremlis Pietų Amerikoje įsigijo patikimą ir labai agresyvų Fidelio Castro pakaitą – Venesuelos diktatoriją.

Jonas BALNIKAS

kosmoso paroda „MAKS-2007“. Joje Rusijos kariškiai ir konstruktoriai demonstravo tokius bombonešius ir naikeintuvus, apie kokius, anot rusų karos apžvalgininko Aleksėjaus Pozdniakovo, kitos šalys tegali svajoti. Rusijos „Rособоронекспорт“ vadovai, trindami rankas į džiaugsmo, pranešė, kad Venesuela pasirašė pirkimo sutartį net 98 strateginiams karolėltuvams IL-114. „Tai Rusijos karos aviacijos triumfas!“ – pareiškė Rusijos kompanijos „Иллюшин финанс“ vadovai. Jie pažymėjo, kad kompanija džiaugėsi, nes per paskutiniuosius dvejus metus pavyko parduoti 10 T4-204 ir AN-148 klasės karos lėktuvų į Iraną ir Kubą. O štai dabar – absoluti pergalė. Hugo Čavesas perka beveik šimtą – visą šios ginklų kompanijos produkciją – ir už visą pirkinį moka iš anksto.

„Tokių dalykų dar nėra buvę, – pareiškė Černyšovo karos aviacijos gamyklos generalinis direktorius Aleksandras Novikovas.

Taigi Kremlis Pietų Amerikoje įsigijo patikimą ir labai agresyvų Fidelio Castro pakaitą – Venesuelos diktatoriją.

Jau trečią kartą prieš naujuosius mokslo metus Druskininkų rezistenčijos ir tremties muziejuje į metodinį pasitarimą susirinko savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų istorijos mokytojai. Muziejaus darbuotojų bendradarbiavimas su istorijos mokytojais prasidėjo dešimtose klasėse įdiegiant sustiprintą Pasipriešinimo istorijos dėstymą. Išitikiname, kad šis bendradarbiavimas duoda abipusės naudos: mokytojai mus informuoja apie Pasipriešinimo istorijos dėstymą, mes jiems organizuojame pažintines

ekskursijas į atmintinas partizanų kovų vietas. Šiaisiai metais buvome nuvykę į J.Vitkaus-Kazimieraičio žūties vietą Žaliamykyje ir į jo paskutinę vadavietę prie Liškiavos ežero, kur pastatytas paminklas.

Muziejaus darbuotojai E.Sidaravičiūtė ir G.Kazlauskas išsamiai papasakojo apie žymaus partizanų vado nueitą neilgą, bet šlovingą kovos kelią už Lietuvos laisvę.

Istorijos mokytojai su muziejaus darbuotojais ir talkininkais prie paminklo paskutinėje Kazimieraičio vadavietėje

Šių metų renginio programa neapsiribojo vien ekskursija. G.Ciurliūnienės iniciatyva į istorijos mokytojų pasitarimą iš Ruklos buvo atvykęs mokomojo pulko vadas plk. Arūnas Dudavičius. Susirinkusiesiems jis išsamiai papasakojo apie mokomajį pulką, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją, patriotinio ugdymo problemas ir istorijos mokytojams ir muziejui įteikė dovan-

Plk. A.Dudavičius įteikia istorijos mokytojams dovanų

nų. Tądien mokytojusypač pradžiugino N.Gaškaitės „Pasipriešinimo istorijos“ naujas leidimas.

Grįždami iš ekskursijos užsuko me į Ricielių laisvalaikio užimtumo centrą, kur buvome malonai sutiktis. Vietos saviveiklininkai parodė meninę kompoziciją „Lino kelias“. Prasmingai išvykai nesukliudė jau rudenėjantis oras, nes sinoptikų pranašautas lietus pasuko kažkur į šoną.

Gintautas KAZLAUSKAS
Autoriaus nuotraukos

TS neatnaujins buvusių susitarimų su LSDP

(atkelta iš 1 psl.)

„Tas priekaištias ir kuriamas vaizdas nebuvo mūsų kokias nors veiksmių aiškiai paneigiamas. Kartu buvo sakoma, kad mes sutinkame susivienodinti, pereiti į tam tikrą politinį elią, kuris jau turi savo žaidimo taisyklės, šiek tiek prieš rinkimus pasistumdo, ką nors neviešai ir neskaidriai susitaria ir tada politinis gyvenimas, kuris Lietuvos žmonių netenkina, yra įvardijamas bendru vardikliu. Mes patenkame į tą bendrą vardiklį, ir veriasi durys bet kokiems populistams, kad ir naujiems oligarchams, kurių matome stovinčių eile po Uspaskicho, – koks nors Kirkilo giminaitis, norintis pasiūlti Kauno aerodromą, ir panašiai“, – sakė V. Landsbergis.

Politikos komiteto pirmininkas pasigedo aktyvesnės veiklos pačioje partijoje. Jo žodžiais, partijos tapatybei reikštis nepakanka vien Seimo frakcijos arba dviejų trijų kalbėtojų televizijos laidose; skyriai turi turėti kalbėtojų savose erdvėse. V. Landsbergis pasiūlė būdą suaktyvinti politinį gyvenimą, partijos viduje įsteigiant politinio veikimo frakciją. Profesorius taip pat buvo susirūpinęs dėl valstybės finansinių problemų ir bandymų TS suprievinti su valstybės vadovu.

Tarybos posėdyje kalbėjės buvęs Lietuvos kariuomenės vadas generolas Jonas Kronkaitis partijos prezidiuomo nutarimo projektą, kuriuo siūloma tarybai siūlyti konservatorių frakcijai Seime „neatnaujinti ir nepasira-

šyti tokio pobūdžio susitarimų su LSDP frakcija“, vadino „kitokio pobūdžio parama G.Kirkilo Vyriausybėi“. J.Kronkaitis, taip pat kai kurie kitis TS tarybos nariai siūlė priimti labiau kategorišką nutarimą. Panevėžio meras Vitas Matuzas siūlė aiškiau apibrėžti partijos poziciją – arba aiškiai įvardinti nutraukiant paramą, arba, kaip siūlė TS Panevėžio skyrius, testi paramą pasirašant naują susitarimą dėl konkrečių darbų.

Parlamentaras Audronius Ažubalis teigė, jog vadinamoje materialinėje plotmėje su socialdemokratais galima sutarti ir kai ką nuveikti, tačiau kur kas sunkiau ir iš esmės šiuo metu neįmanoma suartėti vertybiniu pagrindu. „Yra bendra socialdemokratų (dauguma jų vadovų priklausė aukštosioms komunistinio režimo struktūroms okupuotoje Lietuvoje) negalia – jie nėra dvasiškai ir moraliai igalūs suvokti tiek savo praeities kaltės lietuvių tautai, kaip ir nepajėgūs įsisąmoninti dabartinei visuomenei bei tautos sveikatai gyvybiškai svarbių dorovinių etinių nuostatų įtvirtinimo darbų būtinumo. Jie – „ūkininkai“, – teigė A.Ažubalis.

TS tarybos posėdyje priimtas nutarimas dėl Tėvynės sąjungos frakcijos Seime santykijų su Seimo socialdemokratų frakcija buvo pavadintas „Dėl Tėvynės sąjungos frakcijos Seime tolesnės veiklos“. Jame sakoma, kad „TS frakcija Seime neturi prateisti arba atnaujinti tokią susitarimą su LSDP frakcija, kokie buvo pasirašyti 2006 m. liepos 4 d. ir gruodžio 21 d.“;

siekti su LSDP ir kitų partijų frakcijomis Seime šiu svarbiausių ir neatidėliotinų darbų realizavimo...“. Už tokį nutarimą balsavo 72 tarybos nariai, prieš nebalsavo né vienas, ir 8 tarybos nariai susilaikė.

Vertindamas Vyriausybės darbą A. Kubilius įvardijo ją kaip silpną iš esmės, bet išspėjo, kad kita gali būti dar blogesnė ir likusius metus Lietuva galėtų gyventi ištisiname politiniame chaose.

“Todėl esminis klausimas yra ne tas, ar mus vadina remiančiais, ar ne remiančiais Vyriausybę, esminis klausimas, ar metai iki rinkimų valstybei bus visai bergždi, ar per juos bent kas nors svarbaus ir neatidėliotino vis dėlto bus padaryta, – sakė A. Kubilius. – Todėl mes ir siūlome tartis dėl konkrečių pačių svarbiausių ir neatidėliotinų darbų sąrašo. Aš jį apibūdinčiau: korupcija, energetika, biudžetas”.

Dar buvo paminėti dvigubos pilietybės reikalai, parama šeimai. TS aktyviai reikšis ir kultūros paveldo apsaugos bei kovos su alkoholizmu srityse. Šie punktai tarybos vėliau buvo įtraukti į neatidėliotinų darbų sąrašą.

Neatidėliotinų darbų sąrašai yra net du: teisingumą ir padorumą įtvirtinantys projektai (antikorupcinių įstatymų, numatančių visuotinį turto ir pajamų deklaravimą ir valdininkų nepagrįsto praturtėjimo pripažinimą korupciniu, priėmimas; specialaus STT padalinio, kontroluojančio partijų finansus, įkūrimas; partijų ir rinkimų finansavimo antikorupcinis su-

tvarkymas; pertvarkyta VSD ir VSD tyrimų užbaigimas ir kt.) ir finansų stabilumą ir energetikos saugumą užtikrinantys projektais.

TS taryba taip pat pabrėžė, kad nepritars gamtinės dujų įstatymo pataisoms, siūlančioms atsisakyti kainų laisviems vartotojams reguliavimo, ir priminė premjerui, kad jo duoti pažadai turi būti vykdomi nepriklausomai nuo aplinkybių.

Rugsėjo 10 d. spaudos konferencijoje Seime TS pirmininkas A.Kubilius sakė esą Tėvynės sąjungos tarybos sprendimas nepratęsti buvusios sutarties su socialdemokratais nei žurnalistams, nei politikams nebuvu netiketas, o visiškai dėsnings ir atspindintis realybę.

Tarybai nutarus neberemti G.Kirkilo Vyriausybės, žurnalistai kėlė klausimą, ar TS frakcija Seime atsakys neva už paramą gautų postų.

„Seime postai priklauso ne nuo draugystės su Kirkilu, Juršenu ar Muntianu, bet nuo Seimo statuto. O Seimo statutas numato proporcingą postų paskirstymą tarp frakcijų. Jeigu valdančioji koalicija turi daugiau negu pusę Seimo narių, Lietuvoje buvo tradicija, kad ji paprastai pasiima pirmininkų postus. Jeigu valdančioji koalicija neturi daugumos ir neturi susitarimų su kitomis frakcijomis, tai pirmininkų postus tenka dalinti proporcingai. Šiuo metu Tėvynės sąjunga turi tiek, kiek jai priklauso pagal proporcijas, egzistuojančias Seime“, – tvirtino A.Kubilius.

Ingrida VĖGELYTĖ

2007 m. rugsėjo 14 d.

Prie praeities prisilietus

(atkelta iš 1 psl.)

Taip tragiškus įvykius Vangų miške apraše Tauro apygardos partizanų metraštinkas Vytautas Juodsnukis knygoje „Suvalkijos partizanų takais“.

Lietuvos partizanų ir tremtinių atminimo puoseletojai, LPKTS Prienų filialo pirmininkės Dalytės Raslavicienės pastangomis Vangų

kovojuosi ir ant Laisvės aukuro paaukojuosi gyvybę partizanų atminimui. UAB „Akmenės kryžius“ direktorius Justinas Mikalauskas, atlikę restauravimo darbus ir rausvajį akmenį pavertęs paminklui, žeminės raktus perdavė Tauro apyg. partizanui, LPKTS pirmininkui Antanui Lukšai. Seimo narys, TS PKTF pirmininkas dr. Povilas

nuozmų priesą.

Prienų rajono meras Alvydas Vaicekauskas pažadėjo, kad savivaldybė visada prisidės prie Laisvės kovotojų atminimo išsaugojimo. Prisiminimais apie šiame krašte kovojustančius partizanus dalijosi LPKTS pirmininkas Antanas Lukša. Garbingiemis Lietuvos žmonėms nuoširdū ačiū už išsaugotą Trispalvę, Vytį ir protėvių kalbą tarė Pakuonio pagr. mokyklos kūdikiai, paruošti mokytojos Onos Zmejauskienės. Medžių viršūnėmis vilnijant Veiverių ir Pakuonio laisvalaikio centrų ansambliai atliekamoms partizanų dainoms (vad. Aurelijai Barešienė ir Ingridai Račinskienė), Veiverių centro bendruomenės pirmininkė Janina Vencškienė eilėmis, kiekvienas galėjo apžiūrėti atnaujintą bunkerį, susipažinti su partizanų gyvenimo sąlygomis. Slėptuve ypač domėjosi jaunimas – šventėje dalyvaujantys Veiverių Tomo Žilinsko gimnazijos ir Pakuonio pagr. mokyklos mokiniai.

„Ilgai puoselėta mano svajonė išsipildė – Prienų r. Vangų miške turime restauruotą Tauro apygardos partizanų bunkerį, kurį galiems lankytis mokiniai ir mokytojai per Pasipriešinimo istorijos pamokas, i kurias kasmet esu maloniai kviečiama. Už moralinį palaikymą ir materialinę pagalbą įgyvendinant ši sumanymą nuoširdžiai dekoju buvusių Prienų r. merui Antanui Gustaičiui, UAB „Akmenės kryžius“ direktoriui Justinui Mikalauskui su šeima, LPKTS pirmininkui Antanui Lukšai, LPKTS valdybai ir pirmininkai Jūratei Marcinkevičienei, Daliai ir Augustinui Rakauskams, Janinai Venckškienėi bei vienim, nors širdies kertele prisidėjusiems prie Lietuvos Laisvės kovotojų atminimo išsaugojimo,“ – baigiamajį iškilmių žodį tarė buvusi tremtinė, nenuilstančioji LPKTS Prienų filialo pirmininkė, renginio vedėja Dalytė Raslavicienė.

Dalia MACIUKEVIČIENĖ
Autorės nuotraukos

Atstatytame bunkerje

Veiverių Tomo Žilinsko gimnazijos moksleiviai, aplankę restauruotą bunkerį

miško skarotų eglių apsupty, po samanų patalu, vėl iškilo kauburys – restauruotas bunkeris, prie jo – dailus rausvo marmuro paminklas, menantis Laisvės kovotojų žūtį, o rugsėjo 2-ąją buvo surengtos partizanų pagerbimo iškilmės. Po šv. Mišių, aukotų Pakuonio parapijos klebono Rimo Pilypaičio, šie Laisvės kovą menantys atminimo ženklaus susirinkusiu akivaizdoje buvo pašventinti Veiverių parapijos klebono Kazimiero Skučo. Grios ūksmėje vilnijant Veiverių Antano Kučingio meno mokyklos dėstytojo Naručio Baginsko birbynės trelėms, tylos ir susikaupimo minutę susirinkusieji nulenkė galvas visų Pakuonio krašte

Jakučionis dar kartą priminė, kad Lietuvos sūnūs – partizanai dešimtį metų kovojo už tautos tikėjimą, teisybę ir teisingumą, ir apgailestavo, jog šiuo metu valstybėje klesti netiesa ir savanaudišumas. Jis kvietė gausiai susirinkusiu jaunimą nepamiršti 25 tūkst. garbingų Lietuvos vyrių, kovoju sių už pagrindines žmogiškias vertėbes, aukos ir puoseletių jų atminimą. Seimo narys Lietuvos Sąjūdžio pirmininkas Rytas Kupčinskas sakė, jog ginkluotojo pasipriešinimo kova turėjo svarbią reikšmę Lietuvos nepriklausomybės atkūrimui ir vylėsi, kad daugelio pasišventimas ir idėjos, pasisemtos iš tau tos geriausiu, sustabdys iš Rytų vis dar besibraunantį

Padėka

LPKTS Prienų filialo pirmininkei Dalytei RASLAVICIENEI

Laikas lyg vėjas nusineša žmogaus džiaugsmą ir skausmą, draugų širdyse palikdamas gerus darbus ir prisiminimus. Lai kas negailestingai verčia gyvenimo lapus, kokie jie bebūtų lengvi ar sunkūs.

Dalyte, Jūsų gyvenimo knygos metai tegul verčiasi dar ilgai, tegul jie būna pilni laimės ir gyvenimo prasmės bei rūpesčio mūsų žemei – Tėvynei Lietuvai.

Mielojo, tik nesakyk, kad pavargai. Tavo rankų, širdies ir proto dar daug kam ir ne kartą reikės.

Ačiū Jums už ištikimybę šventiems idealams, už pastaty tus paminklus, kryžius, ypač dėkojame už Vangų miške atstatytą Lietuvos partizanų bunkerį. Telaimina Aukščiausiasis Jūsų darbus.

LPKTS Prienų filialo taryba

Pagerbti Auksūdžio kaimo pogrindininkai

Nesenai Mažeikių krašto muziejuje atidaryta LGGRT centro kilnojamoji paroda „Smurto kronika. Lietuva 1939–1941m.“. Gausiai susirinkusieji mažeikičiams šią, jau antrają, parodą pristatė muziejaus direktorė A. Cholodinskienė. Kultūros centro rūmuose veikia paroda „Karas po karo“. Rajono savivaldybės Švietimo skyrius rekomenduoja mokytojams ir moksleiviams aplankyti abi parodas. Vėliau buvo paminėtos LLA organizacijos, veikusios Auksūdžio ir Dabikinės kaimuose, 60-osios metinės. Prisiminimais dalijesi žmonės papasakojo, kaip ši organizacija pateko į Markulio agentų pinkles ir 1948 m. per 60 jos narių buvo areštuoti, nuteisti po 10–25 metus la gerio. Ypač pasižymėjo LLA vadas Valentinas Valantinas Vacius. Jis vadovavo lietuviams Kengyro lagerio sukili me. Grįžęs iš lagerio V. Valantinas gyveno Klaipėdoje. Daugelio buvo pamirštas, gy-

veno Skuodo senelių namuose. Jo atminimą susirinkusieji pagerbė tylos minute.

Seši anų metų kovotojai: Antanas Dargis, Pranas Dargis, Albertas Gargasas, Donatas Maciūs, Antanas Kazlauskas ir Albertas Šiūryla, dalyvavo parodos atidaryme.

Apie organizacijos veiklą kalbėjo Algimantas Maturas. Jis papasakojo, kaip Laisvės kovų dalyviai krauju pasirašė priesaką, kokiu būdu iš Mažeikių valdžios įstaigos išnėše rašomają mašinėlę, radijo imtuvą, spausdino atsišaukimus ir juos platino, kaupė ginklus. Įsakymus jiems teikė LLA Žemaičių apyg. Alkos rinktinės štabas.

Susirinkusieiams daina vo LPKTS Mažeikių filialo buvusių tremtinių ir politinių kalinių choras „Atmintis“. Buvo padėta gėlių prie paminklo Nepriklausomybės aikštėje. Renginj organizavo Mažeikių krašto muziejus ir LPKS Mažeikių skyrius.

Albertas RUGINIS

Mūsų darbai liks ateities kartoms

Rugpjūčio 18 d. įvyko LPKTS Anykščių filialo atskaitinis rinkiminis susirinkimas. Jis prasidėjo, kaip įprasta, sugedojus Lietuvos himnā. LPKTS Anykščių filialo pirmininkė Prima Petrylienė metinėje ataskaitoje paminėjo nuveiktus darbus. Pagrindiniai iš jų – paminklinių kryžių statymas partizanų žūties vietose ir paminklų priežiūra. Vadovaujami filialo pirmininkės Primos Petrylienės prie paminklų statymo ir jų priežiūros ypač prisidėjo filialo nariai: Edmundas Urbonas, Vaidotas Milaitis, Bronius Tvarkūnas, Akvilius Trumpa, Povilas Radzevičius, Albertas Paškevičius, Revizijos komisijos pirmi-

ninkė Vanda Banionytė filialo finansinės veiklos pažeidi mu nenustatai.

Buvo išrinkta nauja valdyba, papildyta keliais naujais nariais. Filialo pirmininkės pareigas vienbalsiai nutarta pavesti veikliai, sumanai ir visa širdimi šiam darbui atsidavusiai Primai Petrylienei.

Pasibaigus ataskaitiniams rinkiminiam susirinkimui pri statyta knyga „Metai, paskendė Laptevų jūroje“. Šiame leidinyje sudėti dviejų autorių – Albino Rimkevičiaus ir Aldonos Rimkevičiūtės – eileraščiai apie tremtį, išgyvenimus, rūstų Šiaurės kraštą ir begalinių Lietuvos ilgesių.

Liudvika DANIELIENĖ,
LPKTS Anykščių filialo narė

Net ir dabar, praėjus pusei amžiaus nuo skausmingų Lietuvai 1944–1953 metų, iškyla iš užmarštis žmogiškosios dramos. Šimtai, o gal ir tūkstančiai jaunų žmonių pokario dingio be žinios, nes buvo nu-kankinti slaptuose NKVD ir KGB kalėjimuose, užkasti Tuskulēnuose prie Vilniaus, šulinuose, senuose apkasuo-se, žvyruobėse, raistuose. Iki šiol paslaptis gaubia kruvinus stribų žygius, kai savieji išda-vikai padėjo okupantams įtvirtinti jų valią. Okupantas buvo per žiaurus nužudyti jaunuolių tėvų, motinų, brolių ir seserų viltims išspildyti...

Aleksandras Zapkus turė-jodu trumpus, bet garbingus gyvenimus...

Pirmasis gyvenimas

1944 m. liepą sovietų armija įžengė į Lietuvą. Patriotiškai nusiteikę lietuviai, visų pirma buvę kariškiai, išvaikyti-vos vokiečių generolo P. Plechavičiaus Vietinės rinktinės kariai, organizavosi į kovos būrius. Vieni pasiliko gimtojose vietose, kiti traukė į Žemaitiją, kad organizuotusi rimtam pasipriesinimui okupantui. Jau 1944 m. liepos 28 d. jie susijungė į karinį junginių ir pavadinimo Tėvynės apsaugos rinktinę (TAR). Pa-siskirstė pareigomis, sudarė vadovybę, štabą, būrius, kuo-pas. Rugpjūčio 4 d. suformuo-tas Pirmasis lietuvių savanorių pulkas.

TAR vadu tapo kapitonas Izidorius Jatulis, štabo viršininku – kapitonas Jonas Cėsna. Greitai vadu tapo majoras Alfonsas Urbonas, kuris Sedos kautynėse vadovavo rinktinės batalionams. Štabo būstine iš pradžių įsikūrė Pievėnuose, po to persikelė į Plinkšių kaimą. Liepos 30 d. TAR pirmojo pulko kariai turėjo kovos krikštą Ventos fronte. Pradėtas organizuoti ir antra-sis pulkas. Istorikai teigia, kad rinktinė galėjo būti apie 6 tūkstančiai savanorių, tarp jų – apie šimtas karių.

Vienas iš karių buvo ir mokytojas j. ltn. Aleksandras Zapkus, minimas TAR archyve išlikusių dokumentuose. TAR liepos 30 d. įsakyme Nr. 2, paragafe 3, rašoma: „Įsakau iš apmokyti ir ginkluoti Tėvynės apsaugos vyru-sudaryti kuopą, kurios užda-vinys ginti Viešnius. Šios kuopos vadu skiriu ltn. Zap-kų.“ Įsakymą pasirašė vadadas kapitonas I. Jatulis ir adjutan-tas ltn. K. Žukauskas. Rinktinės dokumentuose Zapkus pavaudė dar porą kartu minima, paskui išnyksta. Žinoma, kad jis su savo kuopa 1944 m.

liepos 29 d. kovojo Vermach-to pulkininko Helmuto Mēderio (Hellmuth Mäder) kovos bare ties Viešniuose, Za-ventės bei Daubiškių apylin-kėse. Rusų puolimas buvo sekmingai sustabdytas. Šiame bare lietuvių laikėsi iki rugpjūčio 11 d. Rugsėjo 20 d. pulko įsakyme Nr. 50 (55) A. Zapkus, iki tol ėjės 4 kuopos vado pareigas, paskirtas 8 kuopos vadu. Kad TAR vadadas kapitonas I. Jatulis pasitikėjo A. Zapkumi, netiesiogiai pat-virtina, kad jie buvo paži-stami seniai ir turėjo bendrą veiklos barą.

Aleksandras Zapkus gimė 1916 m. gegužės 17 d. Petrapilyje (Rusija). 1920 m. kartu su tėvais grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Kėdainiuose. 1924 m. įstojo į Kėdainių pradžios mokyklą, bet po metų šeima išvyko į Mažeikius. 1927 m. Aleksandras baigė Mažeikių pradžios mokyklą, toliau mokslą tėsė Mažeikių valstybinės gimnazijos 1-oje klasėje. Baigė keturias klasės, 1932 m. pradėjo mokyties

Plungės mokytojų seminarijoje, baigė du kursus buvo perkeltas į Šiaulių mokytojų seminariją. 1934 m. mirė tėvas, gyvenimo sąlygos žymiai pablogėjo, iš namų gaudavo mažai paramos, tad turėjo pats užsidirbtį mokesčiu už mokslą ir pragyvenimui. 1936 m. baigė keturis kursus. Dirbo laisvai samdomu mo-kytu, gyveno Mažeikiuose, Mažojoje g. 10, 1937 m.–Žvyrelėje, 1938 m.–Dabikinėje ir Miškėnuose, 1939 m. – vėl Mažeikiuose, Vaičkaus g. 10. 1940 m. rugpjūtį–1941 m. balandį Aleksandras Zapkus dirbo Krakū pradinės mokyklos mokytoju, 1940 m. rugpjūtį–1941 m. spalį buvo vietas jaunujų ūkininkų rateilio vadovas. Gyveno Viešniuose, dirbo vietas mokykloje mokytoju. Buvo tautininkų partijos narys, šaulys, Viešnių valsčiaus nacionalinio pasipriešinimo organizacijos štabo narys (1940 m. Mažeikių NKGB ją susekė). Vėliau slapstėsi.

Viešniuose Zapkus su žmona ir mažu vaikeliu gyveno Sakalauskų namuose. Kai užėjo vokiečiai, Aleksandras dirbo valdišką darbą. Kariškos uniformos jis nedėvėjo. Turėjo pistoletą. Rytą išeidavo į tarnybą, tik vakare grįždavo.

...1944 m. spalio 6 d. rytą TAR karius atitraukė į Sedą. Greitai pasirodė rusų kariuomenė. Prasidėjo mūšis. Žinoma, jėgos buvo nelygios. Traukėsi mūsų kariai apie pu-

sę kilometro pieva, be jokios priedangos, rusų tankai nuo Sedos bažnyčios pliekė į mū-siškius. Žuvo daug lietuvių... Sedos kautynėse dalyvavo Pirmasis lietuvių savanorių pulkas, vadovaujamas majoro Alfonso Urbono. Du pulko batalionai spalio 6-osios va-kare buvo išsidėstę prie stra-tegiinių kelių Sedai ginti. Pir-majam batalionui vadovavo majoras Pranas Puodžiūnas, antrajam – leitenantas Liudas Norkus. Nors ir su didelėmis netektimis, tačiau rusų puolimais buvo pristabdytas. Visgi Sedos mūšyje greitai baigėsi šaudmenų atsargos ir kautynių dalyviai buvo priversti trauktis. Kai kurie, neturėdami kitokios išeities, pasidavė į nelaisvę. Daug savanorių žu-vo apkasuose prie Sedos, ma-noma, kad ten palaidota apie 100 kovotojų. Likusieji gyvi per Barstyčius pasitraukė Klaipėdos link. Barstyčiuose buvo bandoma pasitraukus savanorius pergrupuoti, tačiau vokiečių planas nepavyko.

Buvo manoma, kad A. Zapkus žuvo kartu su tuo šimtu kitų savanorių 1944 m. spalio 7–8 d. Sedos ar Barstyčių kautynėse. Rusų tankų išblaškyti rinktinės kovotojai traukėsi kaip išmanydami. Vieni žuvo ar pateko į rusų nelaisvę, kiti per Kuršių neriją prasiskverbė į Vokie-tiją, dar kiti pavieniui grįžo į tévę namus ar pas artimuosis, daugelis sugrūzusiųjų vėliau įsitraukė į partizanų struktūras.

Florentionas Zapkienė, sužinojusi apie vyro dingimą, neliko Lietuvoje, pasitraukė į Vakarus. Iš ten kartu su sūne-liu Kęstučiu pasiekė Ameriką. Matyt, iki gyvenimo pa-baigos žinojo tik apie pirmąjį Aleksandro Zapkaus gyvenimą. Dailininkas Kęstutis

Zapkus Lietuvos nepamiršo, dar 1989 m. čia lankėsi, Vilniuje surengė tapybos ir gra-fikos parodą, kurį laiką gyveno sostinėje, kelerius metus dėstė Dailės institute. Paskui dailininkas sugrįžo į JAV, tik vargu ar sužinojo ką nors naujojo apie savo tévo likimą.

Antrasis gyvenimas

1944 m. spalio 15 d. iš eše-lono, vežusio karą belaisvius į Rytus, ties Kaišiadorimis pa-bėgo penki kareivai. Dėvėjo jie apiplyšias lietuviškas uniformas, buvo išbadėję ir iš-sekė. Traukėjus Musninkų valsčių (dabar – Širvintų r.), tikė-dami susirasti partizanų. Ju-

vyresnysis sakė esantis kari-ninkas, ragavęs kario duonos. Juos greitai pastebėjo parti-zanų ryšininkai ir nuvedė pas tuo metu susibūrusios Di-džiosios Kovos rinktinės, vei-kusios Musninkų ir Žaslių valsčiuose, vado Jono Misiūno-Žalio Velnio kovotojus.

Janina Penkauskaitė-Kudelytė, gyvenusi Rusiją Rage, pasakojo, kad grupę žmonių, apsirengusių kariškais rūbais, į Dienovydžio k., Gelvonų valsč., pas senelę Antaniną Usevičienę, kur ji gyveno, 1944 m. rudenį atvedė Jonas Daškevičius-Papūga. Teta Veronika Usevičiūtė esą va-kare ji nuvedusi į Gegužinę pas kleboną Steponą Rudžionį. Vyrai sakėsi pabégę iš ka-ro belaisvių ešelonu, pavardžių savo nesiskakė, tik praše suvesti su partizanų vadovy-be. Greitai akistatoje su Di-džiosios Kovos apygardos (DKA) vadu Žaliu Velniu vy-ras papasakojo savo istoriją, pasisakė esąs kariuinkas. Jam pasakė ir tikrają pavardę, tačiau praše ją išlaikyti paslaptyje, nenorėdamas, jog nu-kentę šeima, nes ir savie-siems, ir priešui vyras jau bu-vo žuvęs. Jis pasirinko Piliakalnio slapyvardį, paskirtas štabo darbuotoju.

1945 m. naujas DKA vadadas M. Kestenis-Serbentas Piliakalnį paskyrė į štabo viršininko pareigas. Partizanas Benediktas Trakimas-Genelis savo atsiminimuose teigė, kad Piliakalnis buvo geras or-ganizatorius. Kai po nelaimės Ciobiškio vaikų prieiglaudoje partizanų jėgos buvo išblaškytos, jis su Serbentu ir Žaliu Velniu sugebėjo greitai atsta-tyti ryšį tarp rinktinė, batalio-nų. Per 1945 m. rudenį NKVD vykdė ofenzyvą nuostolių buvo mažai, nes apie tai partizanai jau turėjo operatyvių žinių.

1946 m. pradžioje pakeliui į susitikimą su DKA B rinkti-nės vadovybe Piliakalnis su grupe karių ir štabo ryšininkė Aldona Paulavičiūtė-Indyra atvyko į šio būrio dislokavimo vietą Darvydų miške. Įsitikenės, kad būrys kovingas, iš-sprendės visus organizacinius reikalus, patraukė Ukmergės link. Su vietus partizanais 1946 m. kovą užpuolė Pabaiko stribus. Daugiau nei tris mėnesius gyveno Ukmergės apskrityje, kur bandė susi-prianti ryšius tarp rinktinė.

1946 m. kovo 24 d. grįžtant į A rinktinės kovų vietas, Šilo-nių miško pradžioje, laukoose prie Dubių vnk. (dabar – Kaišiadorių r., prie Jačiūnų k.), kelią pastojo Kaišiadorių gar-

nizonu kareiviai. Mūšio iš-vengti nepavyko. Tada žuvo Piliakalnis, Julius Junaitis-Vanagas, štabo ryšininkė Al-dona Paulavičiūtė-Indyra, Laukinukė ir Martynas-Pa-partis. Gegužės 17-ąjį Piliakalniui būtų suakė 30 metų.

Albinas Bagdonavičius iš Rusiją Rago, Musninkų valsč., taip aprašo Dubių mūšį, kuriame žuvo Piliakalnis: „Ten partizanai stovyklavo, su jais kartu buvo ir Žalias Velnias. NKVD kareivių partizanai buvo atkirsti nuo miško, todėl teko trauktis pražiliugusiais keliais ir pievomis. Besitraukiant Piliakalnis ir buvo su-zeistas. Judėti jau negalėjo. Tai pamačiusi ryšininkė Al-dona Paulavičiūtė-Laukinukė puolė štabo viršininką gel-bėti, o partizanas M. Bulauka-Kolumbas užstojo kelią, saky-damas, kad tai labai pavojinga. Tačiau drąsi mergina, iš-vadinusi delsiančius bailiais, puolė padėti ir žuvo. Piliakalnis, matydamas, kad neišsi-gelbės, sunaikinės štabo do-kumentus, garbingai žuvo. Tada žuvo dar du partizanai, 11 buvo sužeisti“.

Liudytojų teigimu, pastate Kaišiadoriye, Vytauto Didžiojo g. 22, 1944–1953 m. bu-vo NKVD–MVD–MGB būsinė. Pastato pirmame aukšte vykdavo tardymai ir kankinimai, o rūsyje buvo arestinė, kurioje taip pat kalindavo su-imtus žmones. Prie jo buvo niekinami apylinkėse žuvusių partizanų palaikai, tarp jų ir prie Dubių žuvusio Piliakalnio bei draugų. Pavyo suži-noti, kad Piliakalnio ir Indros kūnai slapta buvo palaidoti prie Kaišiadorių kapinių tvoros. Žinoma, dabar ten už-augę krūmai, nes kapo kauburėlio drąsuoliai palikti nega-lėjo, o Lietuvos nepraklauso-mybės laikus sulaukė ne visi. A. Zapkaus pavadė įrašyta Kaišiadorių partizanų koplytėles atminimo lentoje.

Ilgus metus Piliakalnio as-menybę gaubė paslaptis. Tik buvusio po jo DKA štabo viršininko B. Trakimo-Genelio liudijimu, pirmą kartą knygoje „Didžioji Kova“ paminėjau šio žmogaus pavardę – Alek-sas Zepkus. Po to visi rašyti-niai šaltiniai teigė, kad nuo 1945 m. balandžio iki žūties – 1946 m. kovo 25 d. – DKA štabo viršininku buvo Aleksas Zepkus-Piliakalnis, leitenantas iš Žemaitijos. Tada galė-jęs turėti apie 30 metų, buvę vidutinio ūgio, auginęs barzdą, gražiai grojės armonika.

(keliamas į 7 psl.)

2007 m. rugsėjo 14 d.

Konstancija Morkūnaitė

Rugsėjo 6 d. nustojo plakusi buvusios Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės partizanės, slapyvardžiu Ramutė, širdis. Mes ja vadinome Kastute...

Velionė gimė 1927 m. sausio 1 d. Mačiūnų k., Prienų valsč. Morkūnų šeimoje augo penki broliai ir penkios seserys. Visi buvo išauklėti gerais, dorais žmonėmis, mylinčiais Dievą ir tévynę Lietuvą.

Kai antrą kartą Lietuva atsidūrė sovietų okupantų glėbyje, brolis Kazimieras ir sesuo Marytė buvo suimti ir išvežti į lagerius. Kiti broliai neabejodami pasirinko partizanų kelią, o kartu su jais ir Kastutė. Jie vienas po kitto paaukojo savo gyvybes: Antanas-Plienas ir Jonas-Akmuo žuvo 1945 m., Juo-

zas-Rambynas ir Vincas-Audra – 1946 m. Prienų stribai atėmė visą namų turtą, gyvulius, o sodybą sudegino (šiandien sodybos vietą mena tik kryžius). Tėvas ir sesuo buvo ištremti į Sibirą, o motina palikta tikėtis, kad ją belankanti bus sugauta Kastutė.

Kai Kastutė neteko visų keturių brolių, jos partizaniški takai tapo dar sunesni: dažnai keitė gyvenamają vietą, pavarde.

Vėliau sukūrė šeimą. Užaugino dvi dukteris ir sūnų. Augino ir džiaugėsi vaikais. Skaudžiai išgyveno sūnus netekti...

Toks buvo skaudžiaių gyvenimo kirčias žymetas, bet garbingais žingsniais nueitas partizanės Ramutės žemiskojo gyvenimo kelias. Gal tai ir

Pro memoria

lémė, kad kai LGGRTC Paspriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija kario savanorio statusą suteikė jai pirmajai – Kastutės kario savanorio statuso pažymėjimas buvo Nr. 1.

Nuoširdžiai užjaučiame velionės šeimą ir artimuosius.

LLKS Tauro apygardos taryba

dangi Rygoje dar vyko mūšiai, į Daugpilių važiavo per Kaišiadorių, Vilnių. Cia Aleksandru Zapkui su keliais draugais ir pavyko pašrupti iš belaisvių ešeloną. Tai turėjo įvykti spalio 17 d.

Nenuilstamai bėga laikas į nežinią, nusineša žinomų ir nežinomų didvyrių pavardes, žygarbūs. Lietuvos patrioto, karininko Aleksandro Zapkaus gyvenimas sunkus ir garbingas. Jo žygarbūs užims deramą vietą mūsų istorijoje.

Stanislovas ABROMAVIČIUS

Užjaučiame

Nuoširdžiai užjaučiame LPKTS Kauno filialo narius Kazimierą ir Bronių ŠANDRIKIUS dėl sesers Kazimieros mirties.

LPKTS Kauno filialas

Rugsėjo 16 d. LPKTS Utėnos filialas organizuoja išvyką į Šilinių atlaidus. Aplankysime Tytuvėnų vienuolyno ansamblį, Kryžių kalną. Registruotis tel. (8 389) 55 652.

Kasmetinės „Medaus šventės“ globėjas LR Seimo narys K. Starkevičius ir Kauno bitininkų draugija kviečia būčiulus, tautodailininkus, saldumynų kepėjus, dainuojančius, grojančius, šokančius ir šiaip šposaujančius. Šventė vyks rugsėjo 22 d. „Girstučio“ kultūros rūmuose. Registracija tel. 8 689 54 571, el. paštas: cepurniene@delfi.lt

ILSĖKITES RAMYBĖJE**Marca Kasiliauskaitė-Giačienė**

1914–2007

Gimė Gvaldų k., Kvėdarnos valsč., Šilalės r., ūkininkų šeimoje. Už partizanų rėmimą 1947 m. buvo suimta ir nuo teista 7 m. lagerio ir 5 m. tremties. Kalėjo Karagandos sr. Spasko lageryje. Vėliau buvo ištremta į Celinogradą sr. Į Lietuvą grįžo 1957 m., įsidiarbino „Naujojo gyvenimo“ kolūkyje. Gyvenime patyrė daug sunkumų: mirė du vaikai, po šešerių bendro gyvenimo metų į Amžinybę iškeliao vyras, tačiau Marca nepalūžo, nugyveno ilgą, prasmingą gyvenimą. Buvo aktyvi LPKTS Šilalės filialo narė.

Palaidota Pajūralio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame gimines bei artimuosius.

LPKTS Šilalės filialas

Aleksandras Rimkus

1926–2007

Gimė Masių k., Šiaulių r., ūkininkų šeimoje. 1948 m. kartu su šeima buvo ištremtas į Buriatiją-Mongolią. Teko dirbtis sunikius miško paruošimo darbus. Tremtyje vedė, sulaukė trijų vaikų. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Užaugino šeisis vaikus. Ilgą laiką buvo renkamas LPKTS Kuršėnų sk. tarybos nariu. Jo pastangomis pastatyti keli paminklai partizanų atminimui.

Palaidotas naujosiose Kuršėnų kapinėse.

Užjaučiame šeimą, gimines, artimuosius.

LPKTS Kuršėnų filialas

Albinas Pyragas

1927–2007

Gimė Prienų r. Pakuonio valsč. Šeimoje užaugo dešimt brolių ir dvi seserys. Tėvas buvo nepriklausomybės kovų savanoris, už narsumą apdovanotas Vyčio kryžiumi. Prasidėjus antrajai sovietų okupacijai visa šeima rėmė partizaninę kovą. Albinas 1945 m. pradžioje tapo ryšininku, 1947 m. įsitraukė į ginkluotą kovą Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinėje. 1949 m. išduotas, suimtas. Kalėjo Džezkazgano lageriuose. 1956 m. iš lagerio paleistas. Nuvežtas į tremtį pas tėvus. Po metų visa šeima grįžo į Lietuvą, bet Albinui teko grįžti atgal. Ten vedė likimo draugę. 1959 m. sugrižo į Lietuvą – Vilkaviškio r. Virbalio mstl. Užaugino du sūnus. Aktyviai dalyvavo Lietuvos atgimime. Buvo LPKS Vilkaviškio sk. pirminkas, LLKS narys.

Palaidotas Virbalio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, sūnus ir gausią giminę.

Buvę bendražygiai

Janina Brazdžiūtė-Dauderienė

1925–2007

Gimė Biržų r. Ilgalaukių k. ūkininkų šeimoje. 1949 m. ištremta į Irkutsko sr. Bodaibos r. Andrejevsko k. 1956 m. tremtyje sukūrė šeimą su Valdemaru Dauderiu. 1959 m. su sūneliu grįžo į Lietuvą. Apsigyveno Kupiškyje. Susilaukė dukters.

Palaidota Kupiškio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame sūnų Henriką, dukterę Dalią ir artimuosius.

LPKTS Kupiškio filialas

Rugsėjo 30 d. (sekmadienį) malonai kviečiame į turistinio maršruto „Partizanų takais“ įkūrimo 10-ųjų metinių iškilmes. 9 val. šv. Mišios Druskininkų bažnyčioje. 10 val. renginys Rezistencijos ir tremties muziejuje (Vilniaus al. 24, 2 aukštasis). 10.30 val. išvyka į du partizanų bunkerius. 13 val. šventė etnografinėje A. Cesnulio sodyboje.

Du Aleksandro Zapkaus gyvenimai

(atkelta iš 6 psl.)

Tik visai neseniai paaikėjo, kad TAR kuopos vadas Aleksandras Zapkus ir DKA štabo viršininkas Aleksas Zepkus – tas pats asmuo.

TAR antros kuopos eilinės Petras Vaškas yra pasakojęs, kad 1944 m. spalio 7–8 d. kautynių Sedos gatvėje metu, iššaudę visus šovinius, išmetę granatas, į nelaisvę pakliuovo

apie 40 vyrių. Tarp jų buvo ir Aleksandras Zapkus. Prie Ketūnų k. juos suvarė į tuščią klojimą ir užrakino. Nemaitino, nedavė vandens, kol tuo nepasirūpino vietas valstiečiai. Paskui pėsčiomis kelias dienas varė Šiaulių link. Šiaulių sugrūdo į vagonus ir išvežė į Daugpilio beilaisvių stovyklą. Tai galėjė būti apie spalio 15–16 d. Ka-

\$kelbimai

LPKTS Utėnos filialas ir Vytauto apygardos partizanų valdyba rugsėjo 15 d. rengia žygį Vytauto apygardos partizanų kovų takais.

Programa:

10 val. šv. Mišios Labanoro bažnyčioje.

Maršrutas: Labanoro giria, Kalnų srities štabo bunkerai, kautynių vieta, paminklas žuvusiesiems; Labanoro giria, Kaučiūnų bunkerai, kautynių vieta; Labanoro giria, Margio bunkerai, kautynių vieta; Papiškių k. paskutinio Lietuvos partizano Antano Kraujelio žūties vieta; Utēna, kančių kalnelis partizanams, kopytėliai – Marijos ir Aleksandro Žemaičių dovana Utēnai; Utēnos stadionas, pokalbiai partizanams atminti.

Maršruto ilgis 75 km, miško keliais 10 km, lauko keliais 6 km.

Rugsėjo 16 d. (sekmadienį) Alytuje, Šaulių namuose (S. Dariaus ir S. Girėno 10), LPKTS Alytaus filialo būtinėje, įvyks buvusių Intos lagerių politinių kalinių ir tremtinių jubiliejinis susitikimas.

10.30 val. šv. Mišios Angelų Sargų bažnyčioje. Po šv. Mišių aplankysime paminklą „Varpas“. Vėliau LPKTS Alytaus filialo būtinėje bendrausime, pasivaišinsime. **13.30 val.** koncertas „Tik Jums“. **15 val.** Dzūkų vaišės LPKTS Alytaus filialo salėje. **21 val.** atsisveikinsime.

Nuoširdžiai kviečiame dalyvauti – suvažiuokite, sudarėkite su šeimomis, vaikais ir vaikaičiais! Pasiterauti Janinos Šiugždintės-Juodžbaliénės tel. (8 315) 23 415, 8 615 29 805.

SL289**Redaktorė - Jolita Navickienė****Redakcija: Aušra Šuopytė, Dalia Maciukevičienė, Vesta Milerienė**

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214
Indeksas 0117. El. paštas: tremtinys@erdves.lt, LPKTS puslapis interne: <http://www.lpkts.lt>
Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440, Nr.LT18 70440600 0425 8365.
Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai
Offsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3800. Užs. Nr.

Redakcija paslieka teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negrąžinami. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autoriaus nuomone.

Kaina 1,30 Lt